

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΑΡΧΑΙΑ | Α' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Εισηγήτρια: Τρίγκα Αγγελική

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ, 2,1-4

[1] Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.

[3] Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. [4] Τῇ δ' ὕστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- A. 1.** Να εντοπίσετε και να παρουσιάσετε από τρία ουσιαστικά της α', της β' και της γ' κλίσης. Ἐπειτα, να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις του αντίθετου αριθμού.
(μονάδες 4,5)
- 2.** Να βρείτε όλες τις αόριστες αντωνυμίες της παραγράφου 3 και να τις κλίνετε στο ίδιο γένος του αντίθετου αριθμού.
(μονάδες 4,5)
- 3. ἔπλει:** Να γράψετε το β' ενικό και το γ' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων ενεστώτα.
(μονάδες 4)
- 4. ὑπεδέχοντο, ἐλέγετο:** Να γράψετε το γ' πληθυντικό όλων των εγκλίσεων αορίστου ίδιας φωνής.
(μονάδες 4)
- 5. ἔφυγον, ἐγένοντο:** Να αντικαταστήσετε εγκλιτικά τους τύπους αυτούς των ρημάτων.
(μονάδες 4)
- 6.** Να βρείτε τρεις μετοχές της παραγράφου 3 και να τις κλίνετε στο ίδιο γένος του αντίθετου αριθμού.
(μονάδες 4)

- B. 1.** Να παρουσιάσετε τη δευτερεύουσα πρόταση της παραγράφου 1 και να την αναγνωρίσετε.
(μονάδες 4)
- 2.** Να αναγνωρίσετε το συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων όρων του κειμένου.
(μονάδες 7)
- 3.** *ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδείς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς ...:* Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
(μονάδες 3)
- 4.** *ἀφικομένης, παραγγέλλων:* Να αναγνωρίσετε τις μετοχές ως προς το συντακτικό τους ρόλο.
(μονάδες 6)
- 5.** Να παρουσιάσετε τρεις εμπρόθετους προσδιορισμούς του κειμένου και να δηλώσετε τη σημασία και τον όρο εξάρτησής τους.
(μονάδες 3)
- 6.** *Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά:* Να γράψετε την πρόταση στην παθητική φωνή.
(μονάδες 2)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A. 1. α' κλίσης: συμφορά: συμφορῶν, συμφοραῖς, συμφοράς
οἰμωγή: οἰμωγῶν, οἰμωγαῖς, οἰμωγάς
Αἰγινήτας: Αἰγινήτου, Αἰγινήτη, Αἰγινήτην
β' κλίσης: φρουρούς: φρουροῦ, φρουρῶ, φρουρόν
Ἀθηναῖοι: Ἀθηναίου, Ἀθηναίω, Ἀθηναῖον
ἀποίκους: ἀποίκου, ἀποίκω, ἄποικον
γ' κλίσης: νυκτός: νυκτῶν, νυξί(ν), νύκτας
τειχῶν: τείχους, τείχει, τεῖχος
ἄστου: ἄστεων, ἄστεσι(ν), ἄστη
2. ἕτερος: ἕτεροι, ἐτέρων, ἐτέροις, ἐτέρους
οὐδεῖς: οὐδένες, οὐδένων, οὐδέσι(ν), οὐδένας
ἄλλους: ἄλλος, ἄλλου, ἄλλω, ἄλλον
3. οριστική: πλεῖς, πλέουσι(ν)
υποτακτική: πλέης, πλέωσι(ν)
ευκτική: πλέοις, πλέοιεν
προστακτική: πλεῖ, πλεόντων & πλείωσαν
4. ὑπεδέξαντο, ὑποδέχονται, ὑποδέχαιτο, ὑποδεξάσθων (-ωσαν)
ἐλέξαντο, λέξονται, λέξαιτο, λεξάσθων (-ωσαν) & εἵποντο, εἵπονται, εἵποιντο, εἰπέσθων
5. ἔφυγον, φύγωσι(ν), φύγοιεν, φυγόντων
ἐγένοντο, γένονται, γένοιντο, γενέσθων
6. ἀφικόμεναι, ἀφικομένων, ἀφικομέναις, ἀφικομένας, ἀφικόμεναι
ἀπολωλώς, ἀπολωλότος, ἀπολωλότι, ἀπολωλότα, ἀπολωλώς
πενθῶν, πενθοῦντος, πενθοῦντι, πενθοῦντα, πενθῶν
- B. 1. Δευτ/σα, επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο "ἐπεὶ" διότι είναι καταφατική και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Εκφέρεται με οριστική αορίστου διότι δηλώνει το βέβαιο και αντικειμενικό στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρ/κός προσδ/σμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης εξάρτησής της.
2. ὑποσπόνδους: επιρρ/κό κατηγ/νο του τρόπου στο αντικείμενο φρουρούς μέσω της μετοχής ἀφέντες
οἰμωγή: υποκείμενο του ρήματος διῆκεν
πείσεσθαι: ειδικό απαρ/το και αντικείμενο της μετοχής νομίζοντες (σχῆμα ταυτοπροσωπίας)
τῇ δ' ὕστεραία: επιρρ/κός προσδ/σμός του χρόνου στο ρήμα ἐποίησαν
ἀποχῶσαι/εὐτρεπίζειν/ἐφιστάναι: τελικά απαρ/τα και υποκείμενα του απροσώπου ρήματος ἔδοξε (σχῆμα υποχρεωτικής ετερ/πίας)
φυλακάς: αντικείμενο του απαρ/του ἐφιστάναι

3. Κύρια πρόταση κρίσεως. Ο σύνδεσμος **ὥστε** δεν εισάγει στην περίπτωση αυτή δευτ/σα συμπερασματική πρόταση, αλλά κύρια. Αυτό συμβαίνει διότι βρίσκεται μετά από ισχυρή παύση.
4. ἀφικομένης: επιρρ/κή χρονική μετοχή, γενική απόλυτη (υποκ.: *Παράλου*, διαφορετικό από αυτό του ρήματος), δηλώνει το προτερ/νο, ως επιρρ/κός προσδ/σμός του χρόνου στο ρήμα εξάρτησης (έλεγετο).
παραγγέλλων: επιρρ/κή τροπική μετοχή, σχήμα ανακόλουθο: αντί να βρίσκεται σε γενική ως γενική απόλυτη, βρίσκεται σε ονομαστική πτώση, ως επιρρ/κός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα εξάρτησης (διῆκεν).
5. εἰς τόν Πόντον: εμπρόθετος επιρρ/κός προσδ/σμός κίνησης σε τόπο από το *ἔφυγον*
ἐκ τοῦ Πειραιῶς: εμπρόθετος επιρρ/κός προσδ/σμός προέλευσης από τόπο από το *διῆκεν*
ἐν ταῖς Ἀθήναις: εμπρόθετος επιρρ/κός προσδ/σμός στάσης σε τόπο από το *έλεγετο*
6. *Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἔλεγον τὴν συμφορὰν.*